

Umetniška gimnazija – glasbena smer
Modul C: jazz – zabavna glasba

Posodobljeni učni načrt

JAZZ KITARA

OBVEZNI PREDMET

420 ur

Posodobljeni učni načrt
JAZZ KITARA
Obvezni predmet (420 ur)

Posodobljeni učni načrt je pripravil:

Klemen Smolej, prof., Konservatorij za glasbo v Ljubljani

Vodja in koordinator predmetne skupine za jazz kitaro:

Boris Štih, prof., Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Vsebinsko prenovu srednjega glasbenega šolstva je pripravila in izvedla nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v mandatu 2011-2015.

Recenzenta:

Jani Moder, prof., Konservatorij za glasbo v Ljubljani

Igor Lunder, prof., Konservatorij za glasbo v Ljubljani

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Jernej Pikalo**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof. mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof.**, in **mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.614.131(0.034.2)

SMOLEJ, Klemen

Posodobljeni učni načrt. Jazz kitara [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravil Klemen Smolej]. - 1. izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2013. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul C, Jazz - zabavna glasba)

ISBN 978-961-03-0187-5 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl.

271419648

Posodobljeni učni načrt za predmet jazz kitara je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za jazz kitaro. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet jazz kitara, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje 7. maja 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju inštrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 161. seji 19. decembra 2013.

VSEBINA

1	OPREDELITEV PREDMETA	4
2	SPLOŠNI CILJI	5
3	OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE	6
4	STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	17
5	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	18
5.1	Preverjanje in ocenjevanje znanja	20
5.2	Medpredmetne povezave	21
6	MATERIALNI POGOJI	21
7	ZNANJA IZVAJALCEV	21

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet jazz kitara je obvezni predmet v programu umetniške gimnazije, smer glasba, modul C: jazz – zabavna glasba. Pouk predmeta poteka v vseh letnikih programa v skupnem obsegu 420 ur.

Jazz kitara se je pojavljala prvotno v glasbenih zasedbah kot ritmično glasbilo v letih 1900–1930. Postopoma je iz ritmične sekcije izpodrinila bendžo, zaradi pomanjkanja glasnosti pa je trup kitare postajal vedno večji. Skupaj s kontrabasom, ki je iz jazza izpodrinil tubo, sta v osnovni metrični dobi ustvarjala osnovno harmonijo, na katero so druga glasbila v zasedbi igrala melodije. Eden prvih predstavnikov je bil Eddie Lang, kasneje pa je ritem kitaro slogovno zelo razvil Freddie Green. Iz manjših glasbenih zasedb so nastali veliki jazzovski orkestri (*big bandi*) in potreba po glasnosti kitare je bila vse večja, zato so začeli razvijati ojačevalnike za kitare. Ker glasnost ni bila več težava, se je kitara izkazala tudi kot izvrstno solistično glasbilo tudi v glasnejših zasedbah. Charlie Christian je bil eden prvih predstavnikov izvajalcev na električni kitari in je imel izjemen vpliv na kasnejše kitariste, ki so razvijali različne sloge. Kitara je bila od takrat nepogrešljiva v bluesu, jazzu, rocku, popu in vseh kasnejših slogih, saj je s svojim posebnim zvokom služila kot navdih in orodje za razvijanje novih glasbenih slogov in zvočnih slik. Redkokatero glasbilo je imelo v tako kratki zgodovini tako hiter razvoj v tehniki igranja. Danes je jazz kitara koncertno glasbilo, nepogrešljiva pa je v *big bandih*, v katerih ima solistično in spremljevalno vlogo, v revijskih orkestrih in v številnih manjših zasedbah. Popularnost jazz kitare je vsekakor posledica njenega zvoka, izraznih zmožnosti, praktičnosti in dostopnosti ter dosežkov ustvarjalnih mojstrov iz zgodovine. Dijaki* so poleg urjenja v igri svojega glasbila deležni tudi vseh strokovnih in drugih splošnih znanj. Učenje jazz kitare na srednješolski ravni se tako razširi v širše zastavljeno učno in vzgojno dogajanje in se po štirih letnikih konča z maturo. Dijaki lahko nadaljujejo šolanje na glasbenih akademijah v tujini in nadaljujejo svojo poklicno pot kot solisti, glasbeniki ali glasbeni pedagogi.

* V tem učnem načrtu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, veljajo za oba spola (dijak za *dijaka* in *dijakinjo*, učitelj za *učitelja* in *učiteljico*).

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu jazz kitara:

- razvijajo nadarjenost, ustvarjalnost, muzikalne in intelektualne sposobnosti (glasbeno pomnjenje, oblikovanje tona, slušno predstavo, občutek za harmonijo, čut za obliko in strukturo, smisel za skladnost in slog, sposobnost za improviziranje);
- obvladujejo tehnične prvine izvajalske tehnike igre na kitari (postavitev rok, način pritiskanja strun, način trzanja s prsti in s trzalico, oblikovanje tona, usklajenost rok);
- izpopolnjujejo interpretacijo literature vseh slogovnih obdobj;
- razvijajo glasbene dispozicije za delo v skupini oziroma orkestru in se s tem že usposabljaajo za svoje poklicno delo;
- ob izvajalski praksi – s poudarkom na samozavestnem in prepričljivem nastopanju – urejajo tok misli v času nastopanja in utrjujejo samonadzor;
- usvajajo intonacijo in ritem, spremljajo razpon zvočnega gibanja svojega glasbila in izboljšujejo branje notnega zapisa;
- pomnijo ritmične vzorce, spoznavajo členjenje in pomen glasbenih misli;
- se ob igranju seznanjajo z vrhunskimi dosežki glasbene ustvarjalnosti različnih slogovnih obdobj;
- ob vadbi svojega glasbila prenašajo v prakso zakonitosti glasbene teorije in s tem poglobljajo znanja teoretičnih zakonitosti glasbenega stavka;
- ob razumevanju in praktičnem usvajanju zakonitosti glasbene teorije razvijajo posledično tudi matematična znanja, pa tudi osnove znanosti in tehnologije;
- poglobljajo predznanje, odkrivajo in razvijajo svoje ustvarjalne glasbene sposobnosti;
- spoznavajo, razumejo in uporabljajo strokovne izraze v tujih jezikih;
- spoznavajo dela s področja jazzovske in zabavne glasbe slovenskih avtorjev, z nastopi pa predstavljajo našo glasbeno ustvarjalnost širši javnosti;
- skupaj z učiteljem spremljajo in presojujejo uspešnost, usmerjajo in razvijajo svoj učni proces, odkrivajo in izpopolnjujejo svoj slog igranja;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in splošne muzikalne predstave ter utrjujejo doseženo predznanje;
- ob sistematični vadbi razvijajo voljo, disciplino, vztrajnost, doslednost in samostojnost, spoznavajo potrebo po načrtnem delu in neprestanem izpopolnjevanju ter s tem utrjujejo delovne navade in odnos do dela;

- se navajajo na poglobljeno estetsko doživljanje in vrednotenje glasbenih del in s tem razvijajo glasbeni okus;
- razumejo in usvojijo zakonitosti glasbene teorije ter znajo teoretično znanje uporabiti v primerih iz glasbene literature;
- razvijajo odgovornost za svoje znanje;
- osveščajo in razvijajo sposobnost načrtovanja učenja;
- se sporazumevajo v slovenščini in skrbijo za kakovost učnega jezika;
- negujejo narodno istovetnost in razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti;
- spoznavajo enakost in različnost slovenske in evropske glasbene dediščine;
- za uspešnejše doseganje učnih ciljev kritično uporabljajo računalniško informacijsko tehnologijo in pridobivajo podatke iz različnih – tudi elektronskih – virov;
- na različne načine predstavljajo rezultate svojega dela in dosežke glasbene ustvarjalnosti;
- se učijo nastopati v javnosti samostojno ali v različnih skupinah in utrjujejo dobre oblike samozavesti;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih, si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva in spoznavajo raznolika kulturna okolja;
- oblikujejo svojo osebnost in identiteto;
- se usposabljaajo za svoje bodoče delo.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Jazz kitara Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – spoznajo in utrjujejo osnove udarne tehnike roke, ki ustvarja zvok (desna; op.: opredelitev za levo ali desno roko velja za glasbenike, ki so po naravi desničarji): <ul style="list-style-type: none"> a) s trzalice (razlaga odvisnosti smeri udarca od izvajanja različnih notnih vrednosti), b) brez trzalice (navezava na udarno tehniko) 	Jazz kitara <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 1 – J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (celotni opus po potrebi) – J. Pass, Guitar Chords – J. Pass, Guitar Style – M. Goodrick, The Advancing Guitarist

<p>pri igranju na klasično kitaro);</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznajo in utrjujejo osnove tehnike leve roke: <ul style="list-style-type: none"> a) drža prstov, b) delovanje prstov pri menjavi strun; – pazijo na delovanje prstov pri menjavi leg; – prenesejo na jazz kitaro vse tehnike, ki se navezujejo na klasično kitaro; – igrajo durove lestvice, naravni, harmonični in melodični mol in kromatično lestvico; – igrajo durovo in molovo pentatoniko in jo uporabljajo v skladbah; – igrajo bluesovsko lestvico in jo uporabljajo v skladbah; – razvijajo branje notnih zapisov; – spoznajo in igrajo vse obrate durovih in molovih trozvokov v ozki legi; – spoznajo in uporabljajo četverozvoke, drop dvoakorde ter njihove obrate (Maj7, D7 in min7) in jih uporabljajo v skladbah; – razvijajo oblikovanje tona; – igrajo kromatično lestvico po posameznih strunah; – razvijajo smisel za metrum in utrip; – razvijajo improvizacijo v jonskem, dorskem in miksolidijskem modusu ter v modusih harmoničnega mola (modusa na drugi in peti stopnji) in melodičnega mola (modus na prvi stopnji); – razvijajo horizontalni in vertikalni pregled ubiralke. 	<ul style="list-style-type: none"> – Mick Goodrick, Factorial Rhythm – Mick Goodrick, Almanac of guitar voice leading vol. 1 – J. Bell, P. Pickow, Improvising Jazz Guitar – W.G. Leavitt, Reading Studies for Guitar – M. Levine, The Jazz Theory Book – H. Crook, How to improvise
<p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pazijo na pravilno držo telesa (pri uporabi pručke); – pazijo na držo kitare, desne in leve roke; – pazijo na igranje z naslonom in brez njega; – razvijajo tehniko igranja enoglasja, menjalne igre, palčne igre; – razvijajo igranje večglasja, linearne postavitve, akordične postavitve; – uporabljajo <i>barré</i>; – igrajo vezave tonov; – igrajo kromatične lestvice in vaje v prvi legi; – igrajo diatonične lestvice glavnih tonalitet v obsegu dveh oktav; – igrajo akordične kadence glavnih tonalitet in akordične figuracije; – razvijajo vezave tonov; – pazijo na usklajevanje vertikalnega in horizontalnega gibanja leve roke; – razvijajo orientacijo prstov leve roke; – igrajo dvojemke (terce); – razvijajo razpetja leve roke. 	<p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 2, Tehnične vaje in etude – J. Jovičič, Škola za gitaru 1 – A. Carlevaro, Serie didactica para Guitarra, 1., 2. zv.

3.1.2 Etude	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo linearne etude s pomočjo spremljave: <ul style="list-style-type: none"> a) tipične jazzovske fraze in različne vzorce, b) jazzovske etude; – igrajo akordične etude: <ul style="list-style-type: none"> a) etude za ritmično kitaro, b) solo jazzovske etude; – izvajajo melodično-ritmične etude v različnih glasbenih slogih v solistični in spremljevalni vlogi. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporabljajo tehnične elemente iz poglavja 3.1.1 za doseganje tehnično dovršene, tekoče in muzikalne igre etud in skladb; – muzikalno oblikujejo ton, motiv in frazo ter diferencirajo melodije in spremljave v večglasju; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 1 – W. G. Leavitt, Klasične študije za jazzovsko kitaro (Berklee Press) – B. Gailbraith, Fingerboard Workbook – W. G. Leavitt, Melodično-ritmični dueti – B. Mintzer, 15 Easy Jazz & Blues Etudes – J. Pass, H. Ellis, Jazz Duets <p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 2, Etude – K. Scheit, 12 leichte Etüden aus Op. 60 – J. Sagreras, Lezioni di chitarra 1 – A. Carlevaro, Escuela de la Guitarra – E. Pujol, Escuela razonada para Guitarra – L. Brouwer, Etudes simples (1–10)
3.1.3 Transkripcije	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – transkribirajo preproste motive in krajše fraze; – transkribirajo preproste improvizacije, ki temeljijo na okraševanju melodije; – prilagojeno predznanju in sposobnostim transkribirajo improvizacije priznanih izvajalcev. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Laporta, A Guide to Jazz Improvisation – Transkribiranje izvajalcev, kot so npr. L. Armstrong, C. Baker, P. Desmond, S. Getz, R. Mitchell idr.
3.1.4 Skladbe	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na začetku usvajajo osnovne moduse, kot so jonski, dorski, miksolidijski, posamezno in v kombinacijah; – spoznavajo in igrajo preproste modalne skladbe, ki vsebujejo zgoraj naštetih moduse in so primerne njihovem znanju; – spoznavajo osnove <i>bluesa</i>, njegove oblike in izpeljanke; – spoznavajo in igrajo tudi popularne skladbe rocka in popa; – spoznavajo in igrajo skladbe preprostejših jazzovskih standardov; – spoznavajo in igrajo glasbene sloge, kot so <i>dixieland</i>, <i>New Orleans jazz</i>, <i>cool</i>, <i>swing</i>, <i>blues</i>, <i>bossa nova</i>; – vadijo improvizacijo na skladbah (lestvice, razložene akorde in druge vaje); – na skladbah vadijo različne postavitve akordov 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – The Real Book, zv. 1, 2, 3 – The Standards Real Book – J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (iz celotnega opusa po potrebi) – Transkripcije skladb (lastne ali že prepisane transkripcije) – H. Crook, How to Improvise – Jerry Bergonzi, Inside improvisation series vol. 1-7 – Primeri skladb: M. Davis, So What; F. Hubbard, Little Sunflower; H. Hancock, Maiden Voyage; B. Strayhorn, Take the A Train; C. Parker, Au Privave; T. Monk, Blue Monk

<p>in njihove obrate ter pravilno vodenje glasov (<i>drop 2, drop 3</i>).</p> <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pazijo na osnove glasbenega oblikovanja: na oblikovanje tona, motiva in fraze, na diferenciranje melodije in spremljave v večglasju ter na izstopanje melodične linije v skladbah, zgrajenih po načelu akordičnih figuracij; – spoznavajo in interpretirajo različne preproste glasbene oblike in sloge; – razvijajo občutljivost za dinamiko, agogiko in barvno raznolikost. 	<p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 2, Skladbe 1. in 2. del – Y. Rivoal, Le Répertoire du Guitariste 1, 2 – R. Brightmore, Modern Times, zv. 1, 2
---	---

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

<p>3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine</p>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadaljujejo z razvojem tehničnih in muzikalnih prvin, naštetih v točki 3.1.1. <p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo udarno tehniko igranja s trzalicco (izvajanje punktiranih ritmov, tremola, igranje po sosednjih in nesosednjih strunah ipd.); – pazijo na tehniko pritiskanja leve roke in utrjujejo štiri osnovne prstne rede pozicijskega igranja (vsak prstni red posebej in povezano); – razvijajo improvizacijo v modusih, naštetih v točki 3.1.1, v eolskem in lokrijskem modusu ter modusih harmoničnega mola (modus na prvi stopnji) in melodičnega mola (modusa na prvi in peti stopnji); – prenesejo na jazz kitaro vse tehnike, ki se navezujejo na klasično kitaro; – spoznajo zmanjšano in zvečano lestvico in jo uporabljajo v skladbah; – razvijajo branje notnega zapisa; – igrajo obrate troglasnih akordov v ozki legi (zvečan, zmanjšan, <i>sus4</i>); – spoznajo in uporabljajo četverožvoke – akorde <i>drop 3</i> in njihove obrate (Maj7, D7 in min7) – ter jih uporabljajo v skladbah; – spoznajo in uporabljajo četverožvoke – akorde <i>drop 2</i> in njihove obrate (dim7, D7b5, D7#5 in m7b5) – ter jih uporabljajo v skladbah; – razvijajo smisel za metrum in utrip; – uporabljajo druge tipične kitarske akorde; – razvijajo horizontalni in vertikalni pregled ubiralke. 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 1, 2 – J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (celotni opus po potrebi) – M. Goodrick, The Advancing Guitarist – Mick Goodrick, Factorial Rhythm – Mick Goodrick, Almanac of guitar voice leading vol. 1, 2 – J. Bell, P. Pickow, Improvising Jazz Guitar – W. G. Leavitt, Reading Studies for Guitar – W. G. Leavitt, Melodic Rhythms for Guitar – M. Levine, The Jazz Theory Book – H. Crook, How to improvise

<p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo udarno tehniko prstov desne roke; – se učijo durove in molove lestvice v obsegu dveh oktav z menjavo leg na različnih strunah, durove in molove lestvice v obsegu ene oktave po dveh ali treh strunah z izhodiščem na različnih strunah in v različnih legah; – spoznavajo in utrjujejo akordične kadence durovih in molovih tonalitet v višjih legah; – igrajo vezave tonov in okraske; – usklajujejo vertikalno in horizontalno gibanje leve roke; – razvijajo znanje in spretnost igranja dvojemk (terce, sekste); – igrajo naravne flažolete; – izvajajo skladbe in etude, ki vsebujejo scordaturo (preglasitev šeste strune v D); – razvijajo vibrato; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula Mladi kitarist 2, Tehnične vaje in etude – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Tehnične vaje – J. Jovičič, Škola za gitaru 2 – A. Carlevaro, Serie didactica para Guitarra, 2., 3. zv.
---	--

3.2.2 Etude	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo linearne etude s pomočjo spremljave: značilne jazzovske fraze in različne vzorce, solo jazzovske etude; – igrajo akordične etude: etude za ritmično kitaro in solo jazzovske etude; – izvajajo svoje in že prepisane transkripcije različnih izvajalcev; – izvajajo melodično-ritmične etude v različnih glasbenih slogih v solistični in spremljevalni vlogi. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporabljajo tehnične prvine iz poglavja 3.2.1 za doseganje tehnično dovršene, tekoče in muzikalne igre pri etudah in skladbah; – muzikalno oblikujejo ton, motiv in frazo ter diferencirajo melodije in spremljave v večglasju; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 1 – W. G. Leavitt, Klasične študije za jazzovsko kitaro – B. Gailbraith, Fingerboard Workbook – W. G. Leavitt, Melodično-ritmični dueti – B. Mintzer, 15 Easy Jazz & Blues Etudes – C. Vadala, Play along Jazz solos – B. Gailbraith, Guitar Comping – J. Pass, H. Ellis, Jazz Duets <p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 2, Etude – K. Scheit, 12 leichte Etüden aus Op. 60 – J. Sagreras, Lezioni di chitarra 1 – L. Brouwer, Etudes simples 11–20 – A. Carlevaro, Escuela de la Guitarra – E. Pujol, Escuela razonada para Guitarra

3.2.3 Transkripcije	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – transkribirajo fraze različnih izvajalcev; – transkribirajo preproste improvizacije; – se poglobljajo v fraziranje in artikulacijo transkripcije; – transkribirajo improvizacije priznanih izvajalcev 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Laporta, A Guide to Jazz Improvisation – Transkribiranje izvajalcev, kot so npr. M. Davis, C. Christian, G. Mulligan, C. Basie idr.

(prilagojeno predznanju in sposobnostimi).

3.2.4 Skladbe

Jazz kitara

Dijaki:

- igrajo skladbe, ki vsebujejo moduse, kot so jonski, dorski, miksolidijski, lidijski in lokrijski, ter harmonični mol (modusa na drugi in peti stopnji), melodični mol (modus na prvi stopnji) in so primerne njihovem znanju;
- spoznavajo različne oblike nadgradnje bluesa;
- spoznavajo in igrajo tudi popularne skladbe slogov, kot so rock, pop in drugi slogi, za katere se zanima posameznik;
- spoznavajo in igrajo skladbe jazzovskih standardov;
- poleg slogov, navedenih pod točko 3.1.4, spoznavajo in igrajo glasbene stile *gypsy jazz*, *mainstream*, jazzovski valček, *funk*, *latino*;
- vadijo improvizacijo in različne glasbene prvine na skladbah (lestvice, razložene akorde in druge vaje);
- na skladbah vadijo različne postavitve akordov in njihove obrate ter pravilno vodenje glasov (*drop 2*, *drop 3*).

Klasična kitara

Dijaki:

- spoznavajo in ustrezno interpretirajo različne krajše glasbene oblike;
- vodijo tematski material;
- igrajo slovenske skladbe in razvijajo nacionalno zavest z namenom vzgajanja v smislu pomembnosti ustvarjanja in poustvarjanja za slovenski in mednarodni kulturni prostor;
- razvijajo občutljivost za dinamiko, agogiko in barvno raznolikost.

Jazz kitara

- The Real Book, zv. 1, 2, 3
- The Standards Real Book
- J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (celotni opus po potrebi)
- Transkripcije skladb (lastne ali že prepisane transkripcije)
- H. Crook, How to Improvise
- Jerry Bergonzi, Inside improvisation series vol. 1-7
- Primeri skladb: H. Hancock, Canteloupe Island; J. Kosma, The Autumn Leaves; B. Howard, Fly Me to the Moon; H. Silver, Song for My Father

Klasična kitara

- T. Šegula, Mladi kitarist 3, Skladbe 1. del
- H. Teuchert, Meine ersten Gitarrenstücke (1–4)
- M. Rätz, Klassiker der Gitarre 1
- N. Košin, Mascarades, zv. 1, 2
- K. Ragossnig, Musik der Renaissance
- R. Brightmore, Modern Times, zv. 3

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine

Dijaki:

- nadaljujejo z razvojem tehničnih in muzikalnih prvin, naštetih v točkah 3.1.1 in 3.2.1.

Jazz kitara

Dijaki:

- razvijajo udarno tehniko igranja s trzalicco (izvajanje šestnajstink in različnih ritmov, igranje *arpeggia* po različnih strunah strunah, tehniko *sweeping* ipd.);
- pazijo na tehniko pritiskanja leve roke in

Jazz kitara

- W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 2, 3
- J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (celotni opus po potrebi)
- M. Goodrick, The Advancing Guitarist

<p>utrjujejo osem osnovnih prstnih redov pozicijskega igranja (vsak prstni red posebej in povezano);</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo improvizacijo v modusih, naštetih v točkah 3.1.1 in 3.2.1, v frigijskem modusu, modusih harmoničnega mola (modusa na tretji in šesti stopnji) in melodičnega mola (modus na tretji stopnji); – prenesejo na jazz kitaro vse tehnike, ki se navezujejo na klasično kitaro; – poznajo osnovne <i>bebop</i> lestvice (dur, mol, <i>dominant</i>, <i>melodic minor</i>) in jih uporabljajo v skladbah; – razvijajo branje notnega zapisa; – igrajo triglasne akorde v duru in molu ter njihove obrate v široki legi; – spoznajo in uporabljajo četverožvoke, akorde <i>drop 3</i> in njihove obrate (dim7, D7b5, D7#5 in m7b5) in jih uporabljajo v skladbah; – spoznajo in uporabljajo četverožvoke, akorde <i>drop 2</i> in njihove obrate z različnimi tenzijami in medsebojnimi kombinacijami (9, b9, #9, 13, b13) ter jih uporabljajo v skladbah; – razvijajo smisel za metrum in utrip; – uporabljajo druge značilne kitarske akorde; – razvijajo horizontalni in vertikalni pregled ubiralke. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo tehniko desne roke: <ul style="list-style-type: none"> a) enoglasje (posamezni prsti, menjalno udarjajo brez naslona in z naslonom), b) večglasje (linearna postavitev, akordična postavitev – tehnika arpeggio), c) delovanje leve roke pri menjavi leg; – oblikujejo nohte prstov desne roke; – izvajajo diatonične lestvice v obsegu dveh in treh oktav; – izvajajo akordične kadence glavnih tonalitet v višjih legah – akordične figuracije; – izvajajo kromatiko v različnih legah po vseh strunah in kromatiko po posameznih strunah z menjavo leg; – razvijajo orientacijo prstov leve roke; – razvijajo razpetja leve roke; – izvajajo dvojemke (terce, sekste, oktave); – izvajajo <i>portamento</i>, <i>glissando</i>; – izvajajo artikulacijo: <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>portato</i>, <i>staccato</i>; – izvajajo <i>vibrato</i> in <i>rasgueado</i>; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<ul style="list-style-type: none"> – Mick Goodrick, Factorial Rhythm – Mick Goodrick, Almanac of guitar voice leading vol. 2 – J. Bell, P. Pickow, Improvising Jazz Guitar – W. G. Leavitt, Reading Studies for Guitar – W. G. Leavitt, Melodic Rhythms for Guitar – M. Levine, The Jazz Theory Book – H. Crook, How to improvise <p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Tehnične vaje – J. Jovičič, Škola za gitaro 2, 3 – A. Carlevaro, Serie didactica para Guitarra, 2.–4. zv. – A. Segovia, Lestvice 2, 3, oktave – S. Viola, Eserzici progressivi di tecnica chitarristica, zv. 1, 2 – Poleg navedenih del lahko uporabljamo tudi drugo ustrezno literaturo.
---	--

3.3.2 Etude	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo linearne etude s pomočjo spremljave, lastne jazzovske fraze in različne vzorce ter solo jazzovske etude; – igrajo akordične etude za ritmično kitaro in solo jazzovske etude; – izvajajo svoje in že prepisane transkripcije različnih izvajalcev; – izvajajo melodično-ritmične etude v različnih glasbenih slogih v solistični in spremljevalni vlogi. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporabljajo tehnične elemente iz poglavja 3.3.1 za doseganje tehnično dovršene, tekoče in muzikalne igre pri etudah in skladbah; – muzikalno oblikujejo ton, motiv in frazo, diferencirajo melodije in spremljave v večglasju, vodijo melodične linije pri igranju akordičnih figuracij, štejejo in pojejo posamezne glasove; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 2, 3 – W. G. Leavitt, Klasične študije za jazzovsko kitaro – B. Gailbraith, Fingerboard Workbook – B. Gailbraith, Daily Exercises – B. Gailbraith, Guitar Comping – W. G. Leavitt, Melodično-ritmični dueti – B. Mintzer, 14 Jazz & Funk Etudes – C. Vadala, Play along Jazz solos <p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Etude – H. Albert, Etude, 2. zv. – L. Brouwer, Etudes simples 11–20 – A. Carlevaro, Escuela de la Guitarra – E. Pujol, Escuela razonada para Guitarra – D. Aguado, Metodo per chitarra
3.3.3 Transkripcije	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – transkribirajo fraze različnih izvajalcev; – se poglobljajo v fraziranje, artikulacijo, način igranja in druge glasbene prvine v transkripciji; – transkribirajo improvizacije priznanih izvajalcev. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Laporta, A Guide to Jazz Improvisation – Transkribiranje izvajalcev, kot so npr. T. Monk, S. Rollins, J. Hall, B. Kessel idr.
3.3.4 Skladbe	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo skladbe, ki vsebujejo moduse, naštete v točkah 3.1.1 in 3.2.1, ter v frigijskem modusu in modusih harmoničnega mola (modusa na tretji in šesti stopnji) in melodičnega mola (modus na tretji stopnji) in so primerne njihovemu znanju; – spoznajo in igrajo glasbeno obliko <i>rhythm changes</i> ter primerne modalne skladbe; – spoznavajo in igrajo tudi popularne skladbe slogov, kot so rock, pop in drugi slogi, ki zanimajo posameznika; – spoznavajo in igrajo skladbe jazzovskih standardov; – poleg slogov, navedenih pod točkama 3.1.4 in 3.2.4, spoznavajo in igrajo glasbene stile, kot so npr. <i>shuffle</i>, <i>fusion</i>, afrokubanski slog; – vadijo improvizacijo in različne glasbene prvine 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – The Real Book, zv. 1, 2, 3 – The Standards Real Book – J. Aebersold: A New Approach to Jazz Improvisation (iz celotnega opusa po potrebi) – Transkripcije skladb (lastne ali že prepisane transkripcije) – H. Crook, How to Improvise – Jerry Bergonzi, Inside improvisation series vol. 1-7 – Primeri skladb: W. Shorter, Footprints; W. Montgomery, Four on Six; M. Davis, Four; B. Evans, Time rememberd

<p>na skladbah (lestvice, razložene akorde in druge vaje);</p> <ul style="list-style-type: none"> – na skladbah vadijo različne postavitve akordov in njihove obrate ter pravilno vodenje glasov (<i>drop 2</i> in <i>drop 4</i>, kombinacije med akordi <i>drop 2</i> in <i>drop 3</i>, dodajanje tenzij 9, 13). <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo in interpretirajo različne daljše glasbene oblike iz različnih obdobij; – igrajo krajše samostojne ter daljše ciklične oblike kot variacije in sonate iz različnih obdobij; – izvajajo preprostejšo fugo; – ustrezno interpretirajo; – vodijo tematsko gradivo; – igrajo slovenske skladbe in razvijajo nacionalno zavest z namenom vzgajanja v smislu pomembnosti ustvarjanja in poustvarjanja za slovenski in mednarodni kulturni prostor; – razvijajo občutljivost za dinamiko, agogiko in barvno raznolikost. 	<p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Skladbe 2. del – M. Rätz, Klassiker der Gitarre 1, 2, 3 – K. Ragossnig, Musik der Renaissance – Gitarren Musik des 16.–18. Jahrhunderts, zv.1–3 – R. Ryder, Das romantische Gitarrenbuch
---	---

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

<p>3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine</p>	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nadaljujejo z razvojem tehničnih in muzikalnih prvin, naštetih v točkah 3.1.1, 3.2.1 in 3.3.1. <p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo udarno tehniko igranja linearne in akordične igre s trzalico v hitrejših tempih; – pazijo na tehniko pritiskanja leve roke in utrjujejo osem osnovnih prstnih redov pozicijskega igranja (vsak prstni red posebej in povezano); – razvijajo improvizacijo v modusih, naštetih v točkah 3.1.1, 3.2.1 in 3.3.1, ter v modusih harmoničnega mola (modus na četrti in sedmi stopnji) in melodičnega mola (modus na drugi in šesti stopnji); – prenesejo na jazz kitaro vse tehnike, ki se navezujejo na klasično kitaro; – utrjujejo vse znane lestvice, spoznajo in uporabljajo <i>augmented scale</i>; – razvijajo branje notnega zapisa; – utrjujejo četverozvoke: akorde <i>drop 2</i>, <i>drop 3</i> in njihove obrate z različnimi tenzijami in medsebojnimi kombinacijami (9, b9, #9, 13, b13) ter jih uporabljajo v skladbah; – spoznajo in uporabljajo četverozvoke: akorde 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 3 – J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (celotni opus po potrebi) – M. Goodrick, The Advancing Guitarist – Mick Goodrick, Factorial Rhythm – Mick Goodrick, Almanac of guitar voice leading vol. 2, 3 – J. Bell, P. Pickow, Improvising Jazz Guitar – W. G. Leavitt, Reading Studies for Guitar – W. G. Leavitt, Melodic Rhythms for Guitar – M. Levine, The Jazz Theory Book – H. Crook, How to improvise

<p><i>drop 2</i> in <i>drop 4</i> (dim7, D7b5, D7#5, m7b5, 9, b9, #9, 13, b13 in kombinacije), kvartne akorde, <i>clusters</i>, <i>slash</i> akorde;</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo smisel za metrum in utrip; – uporabljajo druge tipične kitarske akorde; – razvijajo horizontalni in vertikalni pregled ubiralke. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – razvijajo tehniko desne roke: enoglasje (posamezni prsti, menjalno udarjajo brez naslona in z naslonom), večglasje (linearna postavitev, akordična postavitev – tehnika arpeggio) in delovanje leve roke pri menjavi leg; – oblikujejo nohte prstov desne roke; – izvajajo diatonične lestvice v obsegu dveh in treh oktav; – izvajajo akordične kadence glavnih tonalitet v višjih legah – akordične figuracije; – izvajajo kromatiko v različnih legah po vseh strunah in kromatiko po posameznih strunah z menjavo leg; – razvijajo orientacijo prstov leve roke; – razvijajo razpetja leve roke; – izvajajo dvojemke (terce, sekste, oktave, decime); – izvajajo <i>portamento</i>, <i>glissando</i>, <i>tamboro</i>, <i>tremolo</i>, <i>rasgueado</i>; – izvajajo artikulacijo: <i>legato</i>, <i>non legato</i>, <i>portato</i>, <i>staccato</i>; – izvajajo <i>vibrato</i> in <i>rasgueado</i>; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Tehnične vaje – J. Jovičič, Škola za gitaro 2, 3 – A. Carlevaro, Serie didactica para Guitarra, II.–IV. zv. – A. Segovia, Lestvice 2, 3, oktave – S. Viola, Eserzici progressivi di tecnica chitarristica, vol. 1, 2 – Poleg navedenih del lahko uporabljamo tudi drugo ustrezno literaturo.
--	--

<p>3.4.2 Etude</p>	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo linearne etude s pomočjo spremljave, lastne jazzovske fraze in različne vzorce, solo jazzovske etude; – igrajo akordične etude, etude za ritmično kitaro in solo jazzovske etude; – izvajajo svoje in že prepisane transkripcije različnih izvajalcev; – izvajajo melodično-ritmične etude v različnih glasbenih slogih v solistični in spremljevalni vlogi. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uporabljajo tehnične elemente iz poglavja 3.4.1 za doseganje tehnično dovršene, tekoče in 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – W. G. Leavitt, A Modern Method for Guitar 3 – B. Gailbraith, Fingerboard Workbook – B. Gailbraith, Daily Exercises – B. Gailbraith, Guitar Comping – W. G. Leavitt, Melodično-ritmični dueti – B. Mintzer, 14 Jazz & Funk Etudes – C. Vadala, Play along Jazz solos <p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Etude – F. Tárrega, Tehnične študije

<ul style="list-style-type: none"> – muzikalne igre pri etudah in skladbah; – muzikalno oblikujejo ton, motiv in frazo, diferencirajo melodije in spremljave v večglasju, vodijo melodične linije pri igranju akordičnih figuracij, š□□□□□□□□□□pojejo posamezne glasove; – razvijajo hitrost in spretnost igranja ter dinamične in barvne diferenciacije. 	<ul style="list-style-type: none"> – L. Brouwer, Etudes simples 11–20 – A. Carlevaro, Escuela de la Guitarra – M. Carcassi, Etude, op. 60 – E. Pujol, Escuela razonada para Guitarra – D. Aguado, Metodo per chitarra – J. Laporta, A Guide to Jazz Improvisation – Transkribiranje izvajalcev, kot so npr. F. Hubard, P. Bernstein, J. Griffin, J. Aebercrombie
--	---

3.4.3 Transkripcije	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – transkribirajo fraze različnih izvajalcev; – se poglobljajo v fraziranje, artikulacijo, slog in način igranja ter v druge glasbene prvine v transkripciji; – transkribirajo improvizacije priznanih izvajalcev. 	<ul style="list-style-type: none"> – gradiva za transkribiranja so po učiteljevem in dijakovem izboru

3.4.4 Skladbe	
<p>Jazz kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo skladbe, ki vsebujejo moduse, naštete v točkah 3.1.1, 3.2.1 in 3.3.1, moduse harmoničnega mola (modusi na četrta in sedmi stopnji) in melodičnega mola (modus na drugi in šesti stopnji) in so primerne njihovemu znanju; – spoznajo in igrajo <i>Coltrane changes</i>, modalne skladbe; – spoznavajo in igrajo tudi popularne skladbe rocka, popa in drugih slogov, ki zanimajo posameznika; – spoznavajo in igrajo skladbe jazzovskih standardov; – razvijajo improvizacijo v <i>up</i> tempih; – poleg slogov, navedenih pod točkami 3.1.4, 3.2.4 in 3.3.4, spoznavajo in igrajo glasbene sloge, kot so <i>bebop</i>, <i>contemporary</i>, <i>free jazz</i>; – vadijo improvizacijo in različne glasbene prvine na skladbah (lestvice, razložene akorde in druge vaje); – na skladbah vadijo različne postavitve akordov in njihove obrate z vsemi tenzijami in njihovimi kombinacijami ter pravilno vodenje glasov (<i>drop 2</i> in <i>drop 4</i>), se seznanjajo s kvartnimi akordi, akordi v manjših obsegih (<i>cluster</i>) in <i>slash</i> akordi. <p>Klasična kitara Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo in interpretirajo različno dolge glasbene oblike iz različnih obdobij; – igrajo krajše samostojne ter daljše ciklične oblike kot variacije in sonate iz različnih obdobij; 	<p>Jazz kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – The Real Book, zv. 1, 2, 3 – The Standards Real Book – J. Aebersold, A New Approach to Jazz Improvisation (iz celotnega opusa po potrebi) – Transkripcije skladb (lastne ali že prepisane transkripcije) – H. Crook, How to Improvise – Jerry Bergonzi, Inside improvisation series vol. 1-7 – Primeri skladb: J. Coltrane, Giant Steps; M. Davis, Seven Steps to Heaven; B. Golson, Along Came Betty; C. Corea, Spain <p>Klasična kitara</p> <ul style="list-style-type: none"> – T. Šegula, Mladi kitarist 3, Skladbe 2. del – M. Rätz, Klassiker der Gitarre 1, 2, 3 – K. Ragossnig, Musik der Renaissance – Gitarren Musik des 16.–18. Jahrhunderts

<ul style="list-style-type: none"> – izvajajo fugo; – ustrezno interpretirajo; – vodijo tematsko gradivo; – igrajo slovenske skladbe in razvijajo nacionalno zavest z namenom vzgajanja v smislu pomembnosti ustvarjanja in poustvarjanja za slovenski in mednarodni kulturni prostor; – razvijajo občutljivost za dinamiko, agogiko in barvno raznolikost. 	<p>vol. I–III</p> <ul style="list-style-type: none"> – R. Ryder, Das romantische Gitarrenbuch
--	--

Poleg navedenih za doseganje ciljev lahko uporabljamo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja glasbila in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja glasbila, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja glasbila, pri čemer sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu in slogu ter je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

1. letnik – letni izpit:

- klasična etuda, izbor iz poglavja 3.1.2;
- skladba za klasično kitaro;
- jazzovska etuda, izbor iz poglavja 3.1.2;
- lastna transkripcija z izvedbo, na pamet;
- prima vista branje not
- prima vista branje akordičnih simbolov

- dva jazzovska standarda v različnih slogih s temo, z improvizacijo in s spremljavo, na pamet.

2. letnik – letni izpit:

- klasična etuda, izbor iz poglavja 3.2.2;
- skladba za klasično kitaro;
- jazzovska etuda, izbor iz poglavja 3.2.2;
- lastna transkripcija z izvedbo, na pamet;
- prima vista branje not
- prima vista branje akordičnih simbolov
- dva jazzovska standarda v različnih slogih s temo, z improvizacijo in s spremljavo, na pamet.

3. letnik – letni izpit:

- klasična etuda, izbor iz poglavja 3.3.2;
- skladba za klasično kitaro;
- jazzovska etuda, izbor iz poglavja 3.3.2;
- lastna transkripcija z izvedbo, na pamet;
- prima vista branje not
- prima vista branje akordičnih simbolov
- dva jazzovska standarda v različnih slogih (od teh en modalni) s temo, z improvizacijo in s spremljavo, na pamet.

4. letnik – letni izpit:

- nastop z ansamblom – šest karakterno različnih skladb: *medium swing*, *fast swing*, balada, *latino* ritem, *blues* in skladba s svobodno izbiro ritma (nepravilni ritem, *fusion*, *funk*);
- tehnični del: jazzovska etuda, izbor iz poglavja 3.4.2, in transkripcija.

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta glasba, ne opravlja letnega izpita; predmet konča v četrtem letniku z razredno oceno.

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnosti. Učni načrti so le podlaga za delo. Praksa kaže, da prihaja v razvoju posameznikov do precejšnjih razlik, ki jih kljub selekciji in sprejemnemu preizkusu ni mogoče predvideti. Tako so odstopanja od letnega in izpitnega programa dopustna in celo nujna. V praksi to pomeni prilagajanje načina poučevanja in napredovanja dijakovim individualnim psihofizičnim in emocionalnim sposobnostim. Tudi izpitna komisija naj to primerno upošteva pri ocenjevanju.

Med šolanjem je treba posebno pozornost nameniti tistim tehničnim prvinam, ki jih dijak obvlada slabše. Izbor izvirne literature in transkripcij drugih glasbil za jazz kitaro omogoča učitelju izdaten nabor del, ki bodo posamezniku najbolj koristila. Učitelj nenehno spodbuja in usmerja dijaka, da si sproti bogati osebni notni arhiv in da pri tem spoštuje principe avtorskega prava.

Dijak naj znanje stopnjuje glede na zmožnosti in pri tem ne izpušča temeljnih znanj, ki mu omogočajo kasnejšo izvedbo zahtevnejših del. Posebno pozornost velja nameniti pomnjenju. To naj temelji na oblikovni in harmonski analizi, ne samo na akustičnih in vizualnih predstavah. Dijake je treba spodbujati k samostojnemu študiju skladb v okviru učnega programa in tudi posebnih zanimanj, ki jih dijak oblikuje med šolanjem. Prav tako ne smemo zanemariti igre *a vista* in igre izvlečkov del za *big band*, ki dijaku omogočata, da se hitreje znajde v nepredvidljivih okoliščinah.

Priporočljivo je, da dijak nastopa na internih in javnih nastopih v okviru šole. Koristno pa je tudi sodelovanje na nastopih zunaj šole, na revijah in raznih tekmovanjih doma in v tujini. Pedagoško modro in smiselno je dijaku omogočiti tudi predizpitni nastop, ki naj bi ga izvedel približno teden dni pred izpitom.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk; dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na to dejavnost.

Priporočamo določen okvirni obseg snovi, ki jo je treba predelati med posameznim študijskim letom, da načrtovano in uspešneje zagotovimo skladno rast v spretnostih igranja in v umetniškem izražanju:

- 1. letnik: obvladovanje jonskega, miksolidijskega, dorskega, lidijskega modusa, desetih etud, treh transkripcij, obvladovanje štirih prstnih redov durove lestvice pozicijskega igranja, dveh prstnih redov harmoničnega mola, dveh prstnih redov melodičnega mola, desetih jazzovskih standardov, ki vsebujejo zgoraj naštete moduse;
- 2. letnik: obvladovanje lokrijskega in eolskega modusa ter modusov harmoničnega mola (modusi na prvi, drugi in peti stopnji) in melodičnega mola (modus na prvi in peti stopnji), desetih etud, treh transkripcij, obvladovanje osmih prstnih redov durove lestvice pozicijskega igranja, štirih prstnih redov harmoničnega mola, štirih prstnih redov melodičnega mola, desetih jazzovskih standardov, ki vsebujejo zgoraj naštete moduse;

- 3. letnik: obvladovanje frigijskega modusa ter modusov harmoničnega mola (modusi na tretji in šesti stopnji) in melodičnega mola (modus na tretji stopnji), desetih etud, treh transkripcij, obvladovanje dvanajstih prstnih redov durove lestvice pozicijskega igranja, osmih prstnih redov harmoničnega mola, osmih prstnih redov melodičnega mola, desetih jazzovskih standardov, ki vsebujejo zgoraj naštete moduse;
- 4. letnik: obvladovanje modusov harmoničnega mola (modusi na četrti in sedmi stopnji) in melodičnega mola (modus na drugi in šesti stopnji), desetih etud, treh transkripcij, obvladovanje dvanajstih prstnih redov harmoničnega in melodičnega mola, desetih jazzovskih standardov, ki vsebujejo zgoraj naštete moduse.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in zmožnosti, dijaku pa daje tudi povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov in znanja ter morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in stvarno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje. Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka;
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo skupinsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje glasbila, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost sporeda. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

V učnem procesu so mogoče različne povezave med glasbenimi in neglasbenimi predmeti.

Povezovanje med predmeti pogloblja dijakovo znanje, povečuje njegov besedni in pojmovni zaklad, mu širi obzorje in spodbudno vpliva na razvoj njegovih umetniških zmožnosti.

Predmetu jazz kitara so najbližji glasbeni predmeti, pri katerih se zelo naravno povezujejo in dopolnjujejo določene vsebine s področij jazzovske teorije, osnov aranžiranja, zgodovine jazz, jazzovskega solfeggia, osnov improvizacije, skupinske igre in big banda.

Povezovanje predmeta jazz kitara z drugimi neglasbenimi predmeti zahteva več bistrosti v razmišljanju. Zato takšne povezave še bolj širijo pogled, poglobljajo odkrivanje in razumevanje povezav glasbe z drugimi umetnostnimi zvrstmi, pa tudi s spoznanji naravoslovja, družboslovja ter informacijske in komunikacijske tehnologije. Zlasti so medpredmetne povezave lahko koristne za poglobljeno razumevanje soodvisnosti glasbene kulture z zgodovinskimi in družbenimi gibanji, predvsem nacionalnimi.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Pouk predmeta jazz kitara zahteva primerno veliko, akustično in zvočno izolirano učilnico, standardno opremo za individualni pouk, notno stojalo, stensko ogledalo, metronom, podstavek za kitaro, računalnik, kitarški ojačevalnik, kabel za električno kitaro, avdio in video opremo in strokovno literaturo.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

Izvajalec	Znanja s področja
Učitelj	- visokošolskega izobraževanja jazz kitare - srednješolskega izobraževanja jazz kitare po določilih 93. člena ZOFVI